

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej. Dopisi naj se izvolijo frankovati. Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

**Upravništvo „Mira“
v Celovcu,**

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXI.

V Celovcu, 7. maja 1902.

Štev. 19

Naše šolstvo v državnem zboru.

G. posl. dr. Žitnik je v svojem govoru dne 15. aprila govoril na kratko tudi o šolskih razmerah na Štajerskem in Primorskem, potem pa končal svoj govor tako-le:

Hočem končati. Ako zasledujemo zgodovino naše države od l. 1848., oziroma od l. 1860., opazimo, da je narodno vprašanje čimbolj pereče in narodni boj vsak dan strastnejši. V bodočnost sicer ne moremo zreti, vendar pa še vedno upam, da je neopravičen oni pesimizem (hudo mišljenje), češ, da nikakor ne morejo mirno skupaj živeti vsi narodi avstrijski v okviru države. Nikakor še ne smemo obupati, da bi ne mogli rešiti narodnega vprašanja. Priznamo, da je to vprašanje jako zamotano in nima primere v nobeni drugi državi.

Toda to vprašanje bode mogoče rešiti, ako se nemške stranke enkrat sprijaznijo z dejstvom, da je Avstrija narodnostna država in da je danes vse drugo državno telo, nego je bilo do leta 1866. Do tega mejnika v zgodovinskem razvoju Avstrije tudi ni bilo toliko nagibov za narodne stranke in boje.

Ko pa je Avstrija dobila svojo ustavo, tedaj so se poostрила narodna nasprotja. Narodna in politična načela so močnejša nego vse gospodarske koristi, posebno pa sedaj v dobi, ko živimo in dihamo v nacionalizmu (narodnosti). Vsak, tudi najmanjši narod porabi vsako priliko, da se kulturno razvija. Pa tudi gospodarski razvoj je v ljudskem jeziku hitrejši in gotovejši, nego po ovinku tujega jezika.

Vsa čast onim, ki so ustvarili ustavo, osobito ono iz l. 1861.; toda dejstva govore glasno in jasno, da ima ustava mnogo vrzelj in da ravno ustava sankcionuje (pritruje) narodnostni boj. Kako lepo se čita § 19. državnega zakona, o katerem se je že toliko govorilo in pisalo, da se že mnogi ustrašijo, ako ga slišijo imenovati. Ta „slavni“ paragraf sicer priznava vsem narodom enake pravice, toda teh pravic nikjer ne določi. To prepušča narodom, da se prepirajo, koliko pravic ima vsakter.

Ta splošna določba v ustavi že „a priori“ (s početka) določa le koncesije slovanskim narodom, priznava le v načelu ravnopravnost, toda država te ravnopravnosti ne izvršuje. In ravno zato se taka ustava ne more vzdržati, ki že sama po sebi poraja in pospešuje narodnostni boj. Za Avstrijo ni-

kakor ne zadoščajo one šablonske (površne) naprave, kakor v drugih državah. Zato pa so vsled narodnostnega boja razmere postale neznosne.

Jedro tega boja pa so šole. Toda visoka naučna uprava še vedno prezira to dejstvo. Naučno ministerstvo se vedno sklicuje na § 6. državnega zakona za ljudske šole, ter sklepa, da je samo višja instanca za pritožbe. Toda naučno ministerstvo je tudi najvišja nadzorovalna oblast in bi moralo skrbeti, da se odpravijo na šolskem polju razni nedostatki in popravijo krivice. Naučno ministerstvo ima kot sredstvo v rokah § 11. drž. temeljnega zakona gledé izvršujoče oblasti, pa tudi § 75. ljudsko-šolskega zakona.

Ravno te dni se je naučno ministerstvo v nekem slučaju zopet sklicavalo na § 6. državnega zakona za ljudske šole, češ, da ima prvo besedo deželni šolski svet. Jaz v istini ne vem, ali imajo deželni in okrajni šolski nadzorniki že večjo oblast, ali naučni minister? Narodnostni boj bi se gotovo hitreje polegel, ko bi vsak narod imel vsaj ljudske šole v svojem jeziku. A še tega Slovenci ne dobimo.

Toda slovenski poslanci ne smejo nikdar prežreti, kaj nam je dolžna država. Naše zahteve so pač skromne in izvršljive. Zato, gospoda moja, odločno in jasno izjavim: Dokler bode le en slovenski poslanec v tej zbornici imel svoje mesto in glas, bode vedno moral tolmačiti zahteve in želje svojega naroda, ako hoče sploh poznati in izvrševati svojo poslansko dolžnost. In s tem končam. (Živahno odobravanje. Govorniku čestitajo.)

Oraš-Oštinjak.

Oraš prodaja svojo modrost v državnem zboru.

Oraš je v državnem zboru hotel odgovarjati na izvrstni, s številkami in odloki podprti govor g. dr. Žitnika; a samo hotel je, ker mu kaj stvarnega ni mogel odgovoriti, niti ni znal. Sploh se Oraš na Žitnikov govor niti oziral ni, ker je brčkone imel svoj govor že napisan; — kdo ga je napisal, nam ni mar. V svoj govor je spravil Oraš vse tiste stare čenče in klaverne ugovore zoper slovenske šole, kakor so jih nemški zastopniki že nešteto pregrevali v koroškem deželnem zboru in po svojih listih, in kateri so se od slovenske strani že tolikokrat temeljito in odločno za-

vrnili. Zato celega govora Oraševega ne bomo objavljali — škoda papirja in črnila — niti mu na široko odgovarjali; samo nekaj odlomkov podamo, da bralci zopet spoznajo, kakšna in koliko vredna je „modrost“ naših „bauernbundarskih“ in nemško-nacionalnih nasprotnikov sploh, in Oštinjakova še posebej. Odkrito pa izjavljamo, da nikakor ni prijetno delo, ukvarjati se z budalostmi, kakor jih je Oraš zbral v svojem govoru. Rekel je:

„Kot zastopnik dvojezičnega volilnega okraja sem si izprosil besedo, da pri tej priliki govorim o razmerah ljudskih šol in zavrnem nekatera očitavanja, ki so jih izrekli zastopniki drugih krogov zoper koroške šole... Jaz zastopam tu šest sodnijskih okrajev, od katerih ima samo eden nemško, drugi pa nemško in slovensko prebivalstvo, ali od vseh dana mi je naloga, da delam na to, da se na sedanji uravnavi šol ničesar ne spremeni in da se v jezikovnem oziru kaj škodljivega ne napravi. Na Koroškem živijo Nemci in Slovenci mirno skupaj, in če ne bi živili (elementi) od zunaj nahujskali ljudstvo, bi bil narodni mir še veliko bolj zavarovan.“

Postojmo nekoliko, da ne bo preveč modrosti na enkrat! Gospod Oraš-Oštinjak sam dobro vé, da nima nobene pravice in naloge, kjerkoli govoriti v imenu Slovencev. Vendar to dela in se vsiljuje k besedi, kjer more! Slovenci ga niso volili, oni ga ne pripoznajo kot svojega zastopnika, v njih imenu torej nima govoriti! Če ga že toliko srbi, naj pa govori, a v imenu nemškihutarjev, ki so ga volili!

Smeš mora posiliti človeka, ko vidi, kako se Oraš sklicuje na svoje volilce. No, „Herr Oštinjak“, ali ste dne 15. aprila že pozabili, kaj se Vam je zgodilo 10 dni prej, t. j. dne 6. aprila v Naborjetu?! Ali vas niso tam res Vaši volilci, Nemci, pozivljali, da morate odložiti svoj mandat, ker ste — snedli dano besedo?! — Oraš se sklicuje na to, da mu je „dana naloga“, čuvati sedanjo šolo. Mi vemo samo, da je dne 6. aprila Oštinjaku od njegovih volilcev bila „dana naloga“, naj — odstopi!

Kar modrijan iz Dola modruje o slovečem „koroškem miru“, — to so včasih vrabci čivkali na vseh strehah, zdaj pa so že zdavno pozabili na to. Tudi koroški listi skoro nikoli ne pišejo več o tem. Če ima Oraš posebno veselje s takimi zaplesnelimi

PODLISTEK.

Sličice iz katoliških misijonov.

(Priredil Svečan.)

V. Mučeniki.

Nekdo je nekoč rekel, da je doba mučenicov že davno minula, a temu ni tako. V poslednji vstaji na Kitajskem je več tisoč kristijanov umrlo za svojo vero in niso se dali prisiliti k odpadu navzlic najgrozovitejšemu mučenju. Evo dva zgleda:

U-Venn-Vinn je bil starosta krščanske naselbine; ko so pagani prišli in jeli podirati krščansko cerkev, postavil se je zoper tako nasilje. Pagani so ga zatožili pri mandarinu in mandarin ga je poklical pred sodnijo. Pobožni mož je že vedel, da mu gre za življenje, zato je pokleknil, predno so ga sodnijski slugi odpeljali, pred svojo staro mater, da se od nje poslovijo. Pogumna žena mu reče: „Ako umreš za vero, bo Bog za nas poskrbel. Ne imej torej niti za me niti za svoje otroke nobenih skrbi. Ako pa svojo vero zatajiš, ne pridi mi več pred oči; potem te ne poznam več kot svojega sina.“ — „Mati,“ odgovori sin, „bodite mirne vesti. Z božjo pomočjo svoje vere ne zatajim!“

Predno so prišli v mesto, ravnali so z njim briči precej lepo, ali v mestu so ga vlačili po ulicah in ravnali z njim, kakor z navadnim hudodelcem. „Ali si kristijan?“ vpraša ga mandarin. „To zdaj ni dovoljeno, ti moraš vero spremeniti.“ — „Ne morem, ni mogoče.“ — „Beriči, tepite ga!“ — Beriči so ga pretepali tako dolgo, da je omedlel.

Ko se zopet zave, vpraša ga mandarin znova: „Ali si še kristijan?“ — „Da, ne morem svoje vere zatajiti, to je nemogoče.“ — Mandarin ga je ukazal zopet tepsti, a zopet zama. Poskusil je torej drugo mučilo. Ponavljal je isto vprašanje in ko je dobil isti odgovor, ukazal je mučenika obesiti v leseno kletko. Toda zopet je bilo vse zaman. Mučenik ni jenjal niti v kletki moliti glasno trdč, da umira kot kristijan. In že prej je vpričo mandarina in biričev javno proglasil: „Ako ne bom mogel vsled velikih bolečin govoriti, in ako bodem samo z ustnicami gibal, nikar ne mislite, da bodem vero zatajil; to bodo besede molitve.“ In res je bilo po kratkem mučenju v kletki videti, kako giblje z ustnicami. Biriči so sodili iz izpremenjenega obraza, da je že blizu smrti, zato so hiteli, da bi ga spravili z mučila, a bilo je že prepozno. U-Venn-Vinn je že dosegel mučeniško krono.

Med mnogimi misijonarji je storil mučeniško smrt tudi o. Legers iz družbe brezmadežnega Srca Device Marije, ki je deloval na Mongolskem. Četudi je vstaja buknila in je nevarnost bila zelo velika, je vendar ostal na svojem mestu v Lav-Kuken; po dne je boravil v gorah in po noči se je vračal na svojo postajo. Dne 12. julija so videli njegovi kristijani 500 vojakov korakati k njegovi naselbini. Poslal jih je tja sosedni mandarin. O. Legers je zbežal v gore, da bi tam počakal, dokler preganjanje ne preneha. A pagani so ga kmalu zasledili. Dne 16. julija se je podal z dvema kristijanoma na pot v okraj Ve-čangu, kamor ga je njegov sobrat o. Desmedt povabil, in kjer je bilo bolj varno. Medpotoma pa jih je napadla truma bokserjev, ki so je trpinčili in odpeljali v mestece

Lang-ping-lienn. Dne 26. julija je bil o. Legers obsojen k smrti. „Sedaj se vrneš v svojo domovino!“ zaklical mu je zasmehovalno mandarin. Zvečer so ga peljali biriči iz temne ječe za mesto na breg reke Lanho. Tam je že bila pripravljena jama, v katero so ga vrgli. „Glej, to je tvoja domovina!“ klicali so za njim biriči. Ko se je pa branil proti strašni usodi, da bi ga živega ne pokopali in je hotel vstati, udaril ga je birič tako po glavi, da je omahnil in je bil pokopan. Po šestih dnevih je ukazal mandarin mrliča izkopati in vreči v reko.

VI. Mučenica.

Zeló krasen cvet z mogočnega drevesa sv. misijonov ti na zadnje podajam. Misijonar o. Trilles iz Zahodne Afrike pripoveduje:

„Ena izmed naših milih krščanskih deklic je bila od nečloveškega očeta prodana za ženo, pravzaprav sužnjo staremu, grdemu in okrutnemu paganu. Deklica je jokala in tarnala, a nič ni pomagalo; siloma so revico zavlekli v pagansko vas Esis, ki je na slabem glasu. Žalibog, moramo misijonarji večkrat gledati take žalostne pojave, ali zabraniti jih ne moremo. V kratkem je prišlo za našo malo Noelijo dolgo trpljenje, dolgo neprenehljivo mučeništvo, ki ga je šele pretrgala, bolestna, počasna smrt. Noelija je bila, kakor sem že omenil, kristijanka in kristijanka je hotela ostati. Njen mož, surov okrutnež in trdovraten pagan, je to vedel in zavolj tega se je zeló trudil, da bi jo zapeljal v ostudno pagansko malikovanje. Zaman; Noelija se je pogumno upirala. Ne enkrat je udarila močna roka okrutneža glavo male trpinke, ne enkrat je bil njen rahel život ves pokrit s plavimi ranami

starinami, — svobodno mu! Da je hud na „tuje elemente“, ali hujšaka, kakor je rekel, mu radi verjamo. Se možakar do takrat pač še ni bil pomiril, da mu jo je v Naborjetu „tuj hujšak“, štajerski baron Rokitsky, tako močno zakuril!

Oraš-Oštinjak je dalje privlekel na dan razna očitaja, govoril je oblastno, kakor bi imel govoriti bogve v čigavem imenu, a dokazal ni ničesar, niti navedel kakega imena. Tako vojskovati se je za državnega poslanca lahko, ker ga nihče ne more poklicati na odgovor. Ali je pa tudi častno, iz varnega zavetja streljati na one, ki se ne morejo braniti, je drugo vprašanje!

Oštinjak — vnet za vero!

V sili je Oštinjaku vsak pripomoček dober, da le more udrihati po Slovenceh, in zato se ogrne tudi v — verski plašč. Govoril je namreč:

„Ko je l. 1869. sedanja šolska postava dobila najvišje potrjenje in stopila v veljavo, in se je cerkvi in njenim duhovnikom vzela moč nad ljudsko šolo, tako da je duhovnik samo še učitelj, se je začelo hujskanje zoper novo šolo in se žal ne nadaljuje brezuspešno... Kar se tiče veronauka, se je v našem deželnem zboru večkrat tožilo, da katehetje svojih dolžnostij ne izpolnjujejo in svojih ur ne porabijo. Tudi se na Koroškem dogodi, da, če se zoper kakega duhovnika toži, pušča nemške otroke brez pouka (!?), ali če mladi duhovni gospod pri volitvi s svojo slovensko-klerikalno stranko propade, da se fara pusti prazna in odkáže kakemu sosednemu duhovniku. Potem se enkrat na teden uči veronauk, enkrat na mesec je božja služba; otrokom se jemlje priložnost hoditi v cerkev (!), in kdo je vzrok, da se v teh slučajih zanemari vera? Ali tudi nova šola?“

Ali bomo na ta modra vprašanja odgovarjali? Ne bo treba, ker vemo, da jim zadnji bralec zna odgovoriti — samo Oštinjak mora še-le vprašati! Kar govori o zanemarjanju veronauka, pa je podla laž. Pač se je v deželnem zboru govorilo kaj takega, a vedno se je dokazalo, da so bili liberalni govorniki slabo poučeni. A Oraš ima žalosten pogum, da take nedokazane stvari vlači v državni zbor na dan! Če ste mož, povejte imena, da se morejo dotičniki braniti. Brez imen dolžiti cel stan, to ni možato, zlasti ne za — poslanca, naj si ga tudi njegovi volilci ne marajo več! Če Oraš ne pové imen, ne dokaže tega, kar je govoril, smatrati bi ga morali za obrekovalca!

Dopisi.

Za „Národno šolo“ v Velikovu. Darovali so: Velečast. g. dekan Andrej Wieser v Grabstanju 5 kron; Jozefa Slugove p. d. Hornarca na Olšnici 3 krone; povodom obiskanja „Národne šole“ daroval je veleč. g. dr. Alojzij Cigoj, profesor bogoslovja, konzist. svetnik itd. v Celovcu, 10 kron; povodom inštalacije preč. g. župnika Franc Meško-ta v Šent-Danijelu zbrani gostje 15 kron. Hranilnica in posojilnica za sv. Lenart pri 7 studencih in okolico vsled sklepa občnega zbora 30 kron. Posojilnica v Frajhamu na Štajerskem 10 kron. Matija Nessler, župnik v Galiciji, 5 kron. Posojilnica v Glinjah vsled sklepa občnega zbora 30 kron. Franc Mažir, provizor v Šmarjeti pri Velikovu, 2 kroni. Vesela družba na godovanju gospoda kaplana v Dobrlivasi darovala 20 kron. Valentin Šlemic p. d. Pirman v Svetnivasi 5 kron. Č. g. župnik Jurij Traven na Obirskem 10 kron. Skupaj 145 kron. Lepa hvala vsem darovalcem. Živeli nasledniki!

— zastonj. Noelijsa se ni udala. Ne rane, ne bič, ne zaušnice, ne ogenj ni mogel njenega poguma zlomiti. Zbog tega si je surovež izmislil novo mučenje; Noelji so obesili dolgo težko verigo z enim koncem na vrat, z drugim na nogo. Sredi verige je bil dolg železen kol. Kamorkoli je surovež šel, bodisi v gozd, bodisi na lov, morala je Noelijsa iti z njim. Drugikrat so zopet vtaknili železen kol v zemljo, in so ubogo k njem privezali. Cele ure, cele dni je morala revica tako preživeti in nihče ji ni ponudil kaj hrane ali pijače. Dà, mimogredoči niso imeli ž njo niti sočutja. V očeh zaslepljenih paganov je bila samo nepokorna soproga in uporna sužnja.

Ko sem zvedel o neizmerni bedi Noelijsa, hitel sem takoj v Esis. Zakaj? Da bi nesrečno osvobodil? Oh, moj Bog, so trenutki, ko mora misijonar s krvavečim srcem priznati, da so njegovi pripomočki nedostatni in njegova moč preslaba. Za denar bi bilo mogoče Noelijo osvoboditi, ali kje vzeti denar?

Že nekoliko dni sem ni vodil surovež Noelijsa s seboj, ali dal jo je zvezano z verigami zapreti v koč. V tej ječi je imela ostati tako dolgo, dokler bi se ne udala. Zvedel sem o njenem prebivališču ter sem premišljeval, kako bi mogel ž njo govoriti in ako bo treba, z versko tolažbo potolažiti. Neke temne noči sem se priplazil h koči. Vse je trdo spalo; zdelo se je, da niti psi niso slišali mojih korakov. V koč stopiti ni bilo mogoče, zadoščalo pa je skozi špranice v bambusovi steni zaklicati njeno ime. „Ali si ti, oče?“ odgovori mi slab glas. Sledila je kratka spoved in sv. obveza je očistila dušo uboge trpinke vsakega tudi najmanjšega greha. H koncu je molila za svojega mučitelja in jaz sem jokal. —

Pečnica. (Odstop od lutrovske vere.) Marija Bauer, rojena dné 8. marca 1884 v Pečnici, je leta 1900 odstopila od katoliške vere. Dnó 14. aprila 1902 pa je po dovoljenju knezoškofijstva v Gradcu bila sprejeta v Ljubnu zopet v rimsko-katoliško cerkev.

Loče pri Beljaku. (Hitra smrt.) Kopanikov hlapec v Podgorjah je peljal dné 26. aprila kobilu h kovaču v Loče. Ker je bil malo pijan, mu je kmetica branila, naj ne sede na kobilu, a ni je poslušal. Ko pride na cesto, pade s kobile in obleži mrtev na tleh. Tako nesrečno je padel, da se je ubil. „Nagle in neprevidene smrti reši nas, Gospod,“ in tudi — šnopsa!

Ukve. (Birma.) Dnó 19. in 20. malega travna imeli smo pri nas visokega gosta. Popoldne ob 3. uri se je pripeljal iz Pontabla mil. g. knezoškof dr. Jož. Kahn. Sprejem je bil zelo slovesen. Pred kolodvorom je prevzvišenega čakala šolska mladina in mnogo ljudstva. V cerkvi je bilo izpraševanje otrok. V nedeljo je daroval mil. g. knezoškof sv. mašo, potem pa je propovedoval jedrneto in iskreno č. g. Mat. Grm, župnik v Rablju. Od tu se je prevzvišeni odpeljal na Vrata. —č.

Metlova. (Nagla smrt.) Žagarjeva dekla Mina je bila v nedeljo dné 20. aprila predpoludne v Šmihelu, kjer je prejela tudi sv. zakramente. Popoldne je prišla domu ter južinala. V rokah je imela domačo hčerko in skledico. Na enkrat pade ji skledica na tla ter se zdrobi, ob enem tudi hčerka, in dekla sama se nasloni nazaj. V prsih ji zahrusti in bila je — rajna. Sv. pismo pravi: „Hitro nastopi smrt človeka.“

Sinčavas. (Zanimiva pravda.) Posestniku Oražu na Jezernici je vlak lansko leto zažgal gozd in ga je okoli enega orala pogorelo. Kmet je zahteval odškodnine 80 gld. Ponujali so mu najprej 35, potem 60 gld., potem pa nič — tako da je bil primoran, železnico tožiti. Ko so videli, da jim gre za vrat, so sicer skušali Oraža vjeti za podpis, a ni se jim posrečilo. Konečno se je pravda izvršila v korist Oraža in železnica je morala plačati Oražu za les in steljo 250 kron (prej 160 kron niso hoteli dati!) in sodnijskih stroškov 214 kron. Ta nauk je prišel torej železnici precej osoljen, zato pa tudi sedaj les čuvajo. Veseli nas, da je zmagal kmet s svojo pošteno pravico.

Reberca. (Železnica. — Nesreča.) S podvojenimi močmi začelo se je delati sedaj v spomladni na železniški progi od Sinčevasi do Kaple. Posebno veliko delavcev je pri gostinjskem jezeru, Miklavcu, pod Reberco in proti Bošteju. Na nekaterih krajih je proga že dovršena in pri Dobrlivasi in Miklavcu že pridno in veselo žvižga „lukamatija“, ki posebno pri Miklavcu tako piha čez klanec, kakor kdo, ki ima najhujšo naduho. Za naše kraje je to kaj nenavadnega, posebno pa za mlado ljudstvo, ki se dovolj ne more nagledati te črne pošasti. Do sredi oktobra bo proga že popolnoma dovršena in tedaj, dragi bralec, bo že „lukamatija“ prijučkal s teboj iz Sinčevasi, ako si hočeš ogledati našo Reberco. Zanimiva bo vožnja pod Reberco, kjer se vije proga vedno ob vodi, včasih nad njo sredi skoz skalovje. A ravno zaradi tega je tudi delo tukaj težavno in jako nevarno. Razun nekaterih drugih manjših nesreč, poročati mi je o žalostnem dogodku, ki se je pripetil dné 30. aprila zjutraj kmalu

Sledečega dné sem odšel iz vasi in nisem krvoločnega suroveža zbog okrutnosti niti posvaril; bil bi ga s tem še bolj podražil in s tem Noeliji le škodoval. —

V gozdih srednje Afrike raste drevó, ki ima belo skorijo in vglobljeno listje. Z debela curlja drevesna prijetno dišeča smola. Na vrhu drevesa se večkrat vidi temna, nelepa stvar; to je ogromno gnezdo mravelj, katerega prebivalci, katerih je na milijone, neprenehoma po deblu dol in gor lezejo, noseč v svojih zobnih kleščicah koščke ujetega plena. To so tako zvani termiti, to je mravlje, posebno požrešne in bojvite. Ako se zagrizejo s svojimi močnimi kleščicami v meso, se rajše puste na koščke raztrgati, kakor da bi svoj plen izpustile. Gorjé tistemu, kdor pride v njihovo moč!

Ko Noelijsa ni prenehala svojo vero spoznavati in ni hotela od vere odpasti, zavlekel jo je nečloveški surovež nekega dné k takšnemu drevesu, na katerem je bilo gnezdo mravelj, privezal jo je in odšel. Taka strašna kazen zadene navadno nepokorne sužnje. Zdrava, močna ženska prenaša boj z mravljami nekoliko ur. Ko jo v 2 do 3 urah odvežejo, omedli in zbolijo na daljši čas, a vendar še potem živi! Ali kako dolgo je mogla slabotna, od dolgega mučenja oslabela Noelijsa mravljam zoperstavljati? Kako dolgo je trpela? Kdo ve? Ko so jo prišli odrezati, bila je že mrtva.

Še-le po 3 mesecih sem se vrnil v Esis. Hotel sem ostankom deviške mučenice skazati zadnjo čast, po krščansko jo pokopati, njenega mučitelja pa posvariti. V gozdu v globoki jami so mi pokazali bele kosti — to so bili ostanki naše male mučenice. In v odležni, na pol podrti koči so mi po-

po šestih. Zablatnikov Jozej iz šentvidske fare, mlad človek, kopal je zemljo, ko se na enkrat sproži velika peč nad njim. On se hoče umakniti, a v tem se spodtakne in pade na železno progo, skala pa mu telebne na hrbet, tako da je bil skoraj čisto od nje pokrit. Z največjo težavo rešili so ga delavci iz tega groznega položaja. Prenesli so nesrečneža, katerega je skala hudo poškodovala, k cestarju pod Reberco, kjer leži še sedaj, boreč se s smrtjo. To je prva hujša nesreča, in le bati se je, da se še hujše ne bodo zgodile.

Železna Kapla. (Sejem.) Kakor vsako leto, vršil se je tudi letos prvega majnika sejem v Kapli. V obče se mora reči, da ni bil dobro obiskan; posebno kupčija z živino in ovčami je bila slaba. Temveč so skupili razni kramarji, ki so prišli iz bližnjih okrajev. Med njimi zapazil si tudi znane klobučarja in državnega poslanca Gratzhoferja iz Velikova. Misli sem si, kako pa bo ta danes tukaj slovenskemu ljudstvu klobuke prodajal, ko vendar slovenski nikdar noče znati in zraven sovraži vse, kar le po slovensčini diši. Toda glej čudo, ta gospod, ki vedno toliko bobna v državnem zboru proti zadrugi v Sinčivasi, ki nas Slovence sovraži, ki je drugače najhujši „hajlovec“, ta gospod je sedaj govoril v slovensčini, vabeč ljudi: „Kupite, kupite, imam lepe klobuke“, in prodajal jih je slovenskemu ljudstvu ter spravljaj slovenski denar v žep. Tako tedaj, sem si mislil, drugače udrihati po Slovenceh, ko bi jih najrajše na žlici vode popil, a ko se gre za denar, mu teče jeziček tudi po slovenski in se ne brani slovenskega denarja. Ali je to doslednost? Če že drugače ne marate, g. Gratzhofer, za Slovence, potem bi tudi morali smatrati svoje blago nevredno za Slovence. Treba bi pač bilo, da, kakor ste drugim ljudem postavljali klobuke na glavo, bi tudi sebi djali „pinjo modrosti“ na glavo, da bi spoznali, da pač to ni nobena doslednost. Jaz na vašem mestu bi se pač sramoval iti med Slovence, ko mi drugače tako v želodec ležijo; jaz bi šel le med Nemce, za katere živite in se navdušujete ter v državnem zboru potegujete! Ti pa, ljudstvo slovensko, spametuj se vendar enkrat in ne nosi svojega denarja ljudem, ki ti niso naklonjeni, ki hočejo le tvoje krajcarje, a vzadi se ti smejejo, te zaničujejo in ti povsodi nasprotujejo!

Šmihel nad Pliberkom. („Gorotan“. — Nesreča.) Že pri našem zadnjem zborovanju nam je naš „Gorotan“ s svojim petjem dal dosti povoda, upati, da se bo zopet zbudil iz svojega spanja in se krepko dvignil na dan. Ta up nas ni varal. Od tistega časa je krepko napredoval in če se bode vzdrževala sedanja navdušenost, bode „Gorotan“ zopet prepeval po naših zborovanjih in navduševal ljudstvo z milim slovenskim petjem. Ko bi bilo denarja dovolj, bi se prav lahko ustanovilo ali s peyskim zborom združilo tamburaško društvo. Rodoljubi v okolici, morda posežete nekoliko v žep? — Na Blatu je konj udaril svojega gospodarja, ko ga je nekoliko pogladil po trebuhu. Bolezen se je k sreči olajšala. Tedaj previdnost pri konjih!

Libučje. (Zopet požarna bramba.) V znani beljaški brezzobi „Urši“ („Kärnt. Nachrichten“), kakor tudi v drugih koroških, Slovincem nasprotnih listih se omenja ustanovitev nove požarne brambe v Libučah. Dotični člankar pravi, da so kumovali

kazali človeško okostnico z grdimi turi pokrito — to je bil nečloveški surovež. In glej! Ta trinog me je sedaj z jokanjem prosil, da bi ga podučil v krščanski veri, potem krstil ter tako rešil večne smrti. Ustregel sem njegovi prošnji. Noelijsa mu je odpustila in njeno molitev za prejšnjega mučitelja je Bog uslišal...

Smešničar.

* Človek ne more vsega vedeti. Mešan: „No, prijatelj, koliko hodá je še do Dobrave?“ — Kmet: „Od Dobrove do nas je dobro uro, ali koliko je od nas do Dobrove, tega pa res ne vem, ker se od doma tja vselej vozim, nazaj pa stopam poleg polnega voza.“

* A: „Ali si že slišal, da sem ga trikrat s sekiro po glavi udaril ter mu jo popolnoma razbil?“ — B: Boš pa zaprt!“ — A: „Kaj še, saj je bil že belj!“

* Malokdaj. Pri spovedi vpraša spovednik med drugim dijaka, ali pač vsak dan pred obedom in po obedu moli. „Malokdaj!“ odgovori dijak. — „In zakaj ne?“ reče spovednik. — „Ker malokdaj obedujem.“

* Pri novačenju. Častnik: „Kam pa želite biti uvrščeni?“ — Novinec: „Ponižno prosim, milostni gospod, najljubše bi mi bilo k — veterancem.“

Slovinci, spominjajte se Velikovške šole!

novemu društvu Pliberčani in Ponikvani-brambovci, in želeli novejši „pobratimskeje“ požarni brambi mnogo vspeha in napredka. Dà, libuški brambovci, sedaj smo vas popolnoma spoznali, in sami ste nas potrdili v tem, kar smo vam precej v začetku očitali. Nedavno ste zatrjevali v „Mirovem“ popravku in celo še v „Štajercu“, da hočete ostati „zavedni“ (?) Slovenci. Kako pa to pride, da se sedaj daste hvalliti v nam Slovencem tako sovražnem listu „Kärnt. Nachrichten“? V zloglasnem nemčurškem „Štajercu“ z dné 20. aprila ste se celo sami pohvalili s svojo nemško komando. Kdor se brati s takimi listi, s tem smo zavedni Libučani že obračunali. Kdor ima oči, naj vidi, kaj se pripravlja v Libučah.

Libuča. (Malo odgovora.) Po naključju mi pride v roke 8. številka „Štajerca“, kjer se libuški požarni brambovci zagovarjajo in udrihajo po „Miru“ in njegovem dopisniku. Da so svoj „zagovor“ (?) poslali v lažnjivega kljukca, ki lazi na dan tam doli v Ptuj, to pač dosti kaže, kakšnega mišljenja so naši požarni brambovci, ali kakor se imenujejo sami: „požarniki“ (!). Da se bodo spozabili tako daleč, nismo verjeli. Vedeli so pač, da bi kak pošten slovenski list tako bedastega besedičenja ne bil sprejel. „Štajerc“ je dopis naših „požarnikov“ sev z veseljem objavil, in tako se je tudi tú uresničil pregovor, da „gliha vedno vkup štrih“. — Samo smejati pa se vam mora vsak razsoden bralec, ko pravite, da je „Mir“ — „zasramovalec slovenskega ljudstva“. Ali je ta „kunštna“ res zrastle na vašem zelniku, ali so jo spravili na dan v „Štajerčevem“ uredništvu? „Mir“ tedaj, ki se že 21. leto neustrašeno in vsekdar odločno poteguje za pravice slovenskega ljudstva, zlasti slovenskih kmetov, je naenkrat — „zasramovalec slovenskega ljudstva“!! Ne, ljubi „požarniki“, ta je pa tako debela, da se jej morajo krave smejati! O „umazanih številkah“ pa naj le molčijo ljudje, ki se enkrat pečajo s „Štajercem“. Že veste, da ni dobro hoditi na solnce tistemu, ki ima maslo na glavi! — O vzrokih, katere naštevate za nemško komando, se ne bomo več pričakali. „Mir“ jih je že enkrat dobro zavrnil, in s tem — bodi dovolj povedano. — Vedite pa tudi, da, kakoršen je kdo sam, tako tudi o drugih misli. Če torej govorite o „slami v glavi“, morate gotovo znati, komu slama pri ušesih ven štrli, in kdor o gnojnici tako rad govori, kakor „Štajerčev“ dopisun, je prišel z gnojnico gotovo že v neljubo dotiko, da je bil morda ž njo že oblit. — Če zatrjujete, da ostanete „tudi nadalje poštene“ (!) in zavedni (??) napredni (čujte!) Slovenci, se moramo temu le smejati. Lep „napredek“ to, če se kdo poniža in stopi v tako ozko dotiko z „giftno krito“. To je ravno tako, kakor če kdo začne „gledati v glažek“ pri vinu, neha pa potem — s šnopsom! — „Zavednost“, o kateri govorite, se kaže gotovo najbolj v tem, da je kdo tudi ponosen na svojo narodnost in materno besedo. Kdor svoj materin jezik spoštuje, ta ga povsod z navdušenjem zagovarja in rabi. Kdor svoj materin jezik spoštuje, mora to tudi dejansko pokazati, ne samo o tem govoriti! — Nemško komando opravičujete s tem, da ste že od vojakov nemške komande navajeni. To kratkomalo ni res! Takih, ki so že pri vojakih bili, je pri požarni brambi prav malo. Dà, celo načelnik ni bil vojak, in če sam ne zna nič, kako bo pa druge učil? Če pa mislite libuški požarni brambovci, da imate tako slabe možgane, da bi se slovenske komande ne mogli naučiti, potem se pa tudi nemške ne boste naučili! Dalje pravite: „Upamo, da bo poslej mir pri nas.“ Dà, mir tudi mi hočemo. Ali od kdaj je v naših Libučah nemir? Ali ne od takrat, odkar ste ustanovili v čisto slovenskih Libučah nemško požarno brambo? Pokoj bo tudi, če pustite zavedne Libučane pri miru in je ne nadlegujete, da bi pristopili k vaši nemčurški požarni brambi. Kajti marsikateri je bil že po večkrat od vas nadlegovan, četudi je že prvič rekel, da nikakor ne pristopi k nemški požarni brambi. Da pa veste, da se „Libuški fant“, kateri vam dela toliko napotja, da kličete zoper njega v „Štajercu“ celo — gnojnico na pomoč, nič ne ustraši vašega zlobnega napada, vam povem, da se bom tudi v prihodnje s podvojenim navdušenjem potegoval za pravično slovensko stvar. — Očitajte mi dalje, da bi bil mnogo let trgal hlače po šolah ter mi priporočate pometanje pred svojim pragom. Ne prvo ni resnica in tudi drugo ne drži, ker pred mojim pragom bodele smeti zamanj iskali. Zahajal sem le postavno predpisana leta v priprosto kmetško ljudsko šolo, vadi se pa pridno tudi še pozneje v prebiranju poštenih slovenskih knjig, iz katerih sem se več lepega naučil, nego mi je bilo mogoče to doseči vsa leta v naši nemčurški gorenje-libuški visoki šoli. In ker imam jasen pogled, hvala Bogu, lahko razsojam, je-li prav to in častno za Slovence, kar se sedaj uganja pod komando našega „ljudskega izobraževalca“ v naših, do sedaj vedno na dobrem glasu stoječih slovenskih Libučah. Med vami živim kot priprost kmetški sin in motrim vse gibanje natanjko ter moram reči, da me je sram, ko moram gledati, kako domačini sami sebi kradejo čast in poštenje ter se vsiljujejo za stražarje našim požrešnim na-

sprotnikom, ki nam le preradi že od pamtiveka kradejo vsako péd zemlje izpod nog. Zavedni Slovenci gledamo bistro ter vidimo, kak namen ima to početje. Bližnjemu v nevarnosti pomagati morete tudi kot Slovenci in ni bilo treba, da ste se prodali našim nasprotnikom za sladke besede in vrček slabega piva. Čemu je treba zaničevati svoj rod in se sramovati svojega lepega slovenskega jezika ter se uklanjati tujemu nasilstvu? Le s „plesnovo ajdovico“ nabasane glave morejo misliti, da je tako postopanje pravo in častno. Vsak trezno misleči človek pa mora pripoznati, da je pravica na naši strani, kajti v čisto slovenskih Libučah se pač spodobi, da bi se bila osnovala slovenska narodna požarna bramba, katera bi bila vsem Libučanom v čast. Zato pa ne odjenjamo se boriti za našo pravico, četudi nam hoče ničvredni „Štajerc“ ali kak tak njemu enak sovražni butelj zastopiti pota z grdim obrekovanjem in z zlobnim napadom. Mi gremo navdušeno naprej, boreč se za naše slovenske pravice, ter smo prepričani, da bode poštena stvar, za katero se zavzemamo, prej ali slej gotovo zmagala.

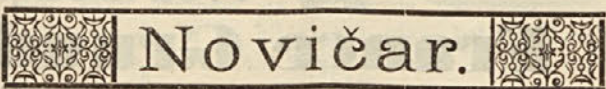
Libuški fant.

Pliberk. (Nov zdravnik.) Ravnokar se je naselil pri nas nov zdravnik g. dr. Janez Paur. Prišel je iz Špitala in je na glasu kot spreten zdravnik in več slovenskega jezika. Stanuje v novokupljeni Štokel-novi hiši. Ako bo mož umel svoj položaj življenja med Slovenci in ne bode nasprotoval naši narodnosti, ga bomo tudi mi Slovenci spoštovali in se v potrebi radi obračali do njega za zdravniško pomoč.

Pliberk. (Topla juha.) V mrzlih zimskih dnevih prejemali so oddaljeni šolarski otroci, ki niso mogli hoditi med dopoldanskim in popoldanskim poukom domov, tukaj v mestu toplo juho. Gotovo hvala ležno telesno delo usmiljenja. Za to veliko dobroto pač morajo biti vsi udeleženi otroci, kakor tudi njih stariši, prav hvalažni dobrotnikom, ki so s prostovoljnimi darovi omogočili 5200krat nasititi lačne želodčke. Kakor povsod, se je tudi tukaj v prvi vrsti kot podpornica izkazala mil. gospodičina komtesa Fanika Thurnova. Vsa zahvala pa tudi vsem pliberškim gospod, ki so se vsaki dan čredile pri kuhanju in pri razdeljevanju deležev med otroke!

Prevalje. (Naše šolske razmere.) Kdor je bral govor poslanca g. dr. Ig. Žitnika v državnem zboru in hoče biti resničen in odkritosrčen, mu mora do cela pritrditi. Dokaz temu so tudi tukajšnje šole. Drugi razred na šoli v Lešah moral se je iz znanih vzrokov opustiti, ker ni dobili druge učne moči. Kaj storiti? Polovico otrok vtaknili so v prvi razred v Lešah, polovica naj obiskuje drugi — popolnoma nemški — razred v Prevaljah. Otroci na Lešah imeli so pouk v prvem razredu deloma v slovenskem jeziku, kako naj sledijo sedaj pouku v drugem razredu na Prevaljah, katerega otroci so že v prvem letu imeli samo nemški pouk?! — Že pričetkom šolskega leta vložena je bila prošnja na deželni šolski svet, da se tretji razred razdeli. A bila je odbita, češ, da ni učnih močij. Sedaj s koncem aprila so pa vendar-le razred razdelili, toda kako? En dan ima ena polovica šolo, drugi dan druga! In tako se lahko primeri, kakor se je že primerilo, da ima ena polovica v tednu en sam dan šolo! In od takih šol pričakuje naj ljudstvo uspehov?! In ta samooblastnost od šolskega vodstva! Samo določuje ure verouku, in sicer tako, da jedna polovica otrok ostane cel teden brez pouka v verouku. Ali mu niso znane postave? In še nekaj! Če je res tako pomanjkanje učnih močij, pač smemo vprašati deželni šolski svet: Učitelj Tilly je še vedno nastavljen kot definitiven učitelj za Prevalje, a ga že tretje leto ni tu; zakaj mu ne dajo ukaza, da bi poučeval na šoli, na kateri je nameščen? In še enkrat: Če je res taka sila za učne moči, čemu se pač brani deželni šolski nadzornik tako učiteljev iz drugih krajev, Štajerske in Kranjske? Česa se pač pri njih boji? Ali si morda ne upa več vcepiti jim svojega duha? Na ta vprašanja bi radi imeli odgovor.

Prevalje. (Zopet: občinska volitev.) Priziv, da se volitev prvega razreda ovrže, ker volilna komisija ni hotela pripoznati pooblastila častnega občana, g. župnika V. Krauta, je deželna vlada zavrgla z odlokom z dné 23. aprila 1902, št. 5891. Tako smo vendar prišli čez pol leta do tega, da se voli župan. Vprašamo pa deželno vlado: ali se v našem okrajnem glavarstvu volilni red drugače razlaga, kakor drugod, n. pr. v Celovcu, Beljaku itd.? Povsod volijo častni občani, ki so uradno odsotni, s pooblastili, samo pri nas naj se ne sme tako voliti? Sploh pa bo o tej stvari govorilo še državno upravno sodišče.

Na Koroškem.

Za „Učiteljski dom“ so dalje darovali: preč. g. prošt L. Vavtžar 20 kron; g. župnik Fr. Katnik

se je zavezal dné 1. avgusta izročiti društvu 300 kron! Živel! nasledniki!

Celovške občinske volitve. Minuli teden so bile v Celovcu občinske volitve, ki so pokazale, da mestni zastop sili vedno bolj v nemško-radikalni tok! Mestno gospodarstvo je že zdaj hudo zaženo, da tudi v bodoče ni pričakovati zboljšanja, ker se ljudem, ki so prodrli pri zadnji volitvi, ne gre za zboljšanje mestnih razmer, marveč samo za hujskanje in nemško-radikalno agitacijo. V tretjem razredu so nemški nacionalci (!) ponujali odborniško mesto socijaldemokratu Riese-ju, a ta je izjavil, da od teh ljudij odborništvu ne vzame! Pri volitvi je prišlo od 923 volilcev 389, in so bili izvoljeni dosedanja odborniki Čebul, Eckhardt in župan Neuner, ki je bil prej vedno izvoljen v I. razredu, a so ga zdaj potisnili v tretjega. Socijalni demokratje so postavili svojega kandidata Riese-ja, ki je dobil 73 glasov. — V drugem razredu je prišlo od 811 volilcev 204. Izvoljeni so: zdravnik dr. Pichler in učitelj R. Pohl in H. Schluga. Pohl je nedavno tega izstopil iz katoliške cerkve. — V prvem razredu so bili izvoljeni Jan. Suppan, L. Maurer, K. Fornara, L. Mošner in v ožji volitvi deželni sodnijski svetovalec R. Kratter. Dosedanja odbornik V. pl. Dietrich je propadel, ker so agitirali zoper njega zavoljo tega, ker je v zadevi novega mestnega pokopališča zagovarjal stališče knezoškofa. Uradnik R. Kratter je prodril kot vsenemški kandidat. To je mogoče pač samo v — Avstriji!

Duhovske zadeve. Č. g. Alojzij Hutter, kanonik v Gospi sveti, je imenovan za župnika v Timenici. Inštalacija je dné 8. t. m. — Na sv. Višarje gredó letos č. gg.: J. Pšeničnik, provizor v St. Juriju na Vinogradih; Mat. Perč, kaplan v Borovljah, in en o. frančiškan iz Beljaka. — Umrli je dné 5. t. m. č. gosp. Jan. Schwingshackl, župnik v Zweinitz-u, star 62 let. N. p. v m.!

Drobiž. Cesar je podaril požarni brambi v Ponikvi 200 kron in požarni brambi na Dravi pri Beljaku 300 kron podpore. — Preko Pontebe je letos prišlo 47.000 laških delavcev. — Razpisana so učiteljska mesta v Grabštanju in Selah od dné 31. maja, v Melvičah od dné 21. maja. — Celovške ječe so prenapolnjene. Zato so morali minuli teden 41 ujetnikov oddati v ječe drugih sodišč. — Za načelnika koroške trgovinske zbornice je izvoljen in potrjen trgovec A. Umlauf v Celovcu. — Nastavljen je učitelj L. Stotter v Vetrinju za učitelja v Guštanju. — Dnó 25. aprila je skočil pri Peravi nek neznan mož v Dravo. Predno je to storil, je še glasno štel: ena, dve, tri . . .

Naša gospodarska organizacija.

V a b i l o

Gospodarska zadruga v Sinčivasi
napravi svoj

redni letni občni zbor

dné 14. maja, ob 1. uri popoldne, v dvorani posojilnične gostilne

„pri Črnem orlu“ v Velikovu.

Na dnevnem redu je:

1. Poročilo o letnem računu. — 2. Poročilo o nekaterih predlogih c. kr. poljedelskega ministerstva. — 3. Volitev odbora in nadzornštva. — 4. Slučajni nasveti.

V nedeljo popred, dné 11. maja, je točno ob 1/4. uri popoldne, zaupno posvetovanje zadružnega odbora in nadzornštva v Sinčivasi v skladišču samem.

Gospodje odborniki in nadzorniki naj se blagovolijo zborovanja zanesljivo udeležiti.

Naznanilo.

Ker gospodarji letošnje leto ne bodo imeli poslom dajati malce, razun pogubnega žganja, jim boče zadruga priskrbeti cenega pristnega vina. Če se k temu vinu prilije nekaj vode, bo prišlo ceneje, kakor mošt.

Priporoča se, mesto žganja, poslom dati vina, kedar se dobi po taki ceni, kot jo zdaj ponuja Istrska zadruga v Pulji.

Za zdaj smo vina naročili le par sodov, ker ne vemo, ali ga bodo ljudje hoteli, ali ne. Kdor ga hoče imeti, naj se oglasi ali v Sinčivasi, ali pri zadružnem služabniku v Velikovu.

Izpod 100 litrov se pa to vino ne bo oddajalo, ker podrobno prodajanje blago preveč podraži.

Vino se mora takoj plačati; sod naj pripelje vsakdo seboj, ali pa ga nam mora tudi plačati. Le pod temi pogoji se zamore vino res po najnižji ceni oddajati in bo ljudem kaj pomagano.

Vino se bo dobilo po 15 gld. 50 kr. hektoliter v Sinčivasi.

Gospodarske stvari.

Boj rjavemu hrošču. Narava se probuja in oživlja, pomlad z vso svojo lepoto je tu. Kamor

se ozremo po tej božji zemlji, povsod vidimo zeleneti travnike, gozdovi dobivajo novo obleko, priden poljedelec orje in seje, po vinogradih se sliši veselo petje delavcev. Pa, dragi bralec, vem da boš poprašal, kako je to, da se je vse imenovalo, le sadovnjakov ni nihče omenil, in vendar je tam najlepše. Dà, najlepše je, vse je v cvetu, vse je odeto v belo obleko; obilo sadja je upati. Toda sedaj sva opazovala vso to krasoto od daleč, stopiva bližje, oglejva si ta ali oni sadovnjak. In sedaj se najnim očem odpre nekaj groznega. Vse polno je nekega rujavega mrčesa, kateremu so dali ime majnikov hrošč, to zato, ker je res rjav, in se prikaže koncu aprila in v začetku maja. Ne bom tukaj opisoval, kakšen je, naj se torej čitatelj sam blagovolji potruditi in naj si ga ogleda. — Škoda, ki jo doprinaša rjavi hrošč, je očitna. On uniči cvetje in listje in tako pripravi sadjerejca, da ne dobi samo nič sadja, temveč, da tudi drevo kolikor toliko oslabi. Kakor potrebuje človek pljuča, da mora dihati v se zrak, in ker brez tega ne more živeti, tako potrebuje tudi drevo listja, ki je, kakor človeku pljuča. Ker tedaj rjavi hrošč uniči listje, ne more tudi sadje lepo dozoreti, ker ne dobiva dovolj organskih snovi. To je na kratko škoda, katero doprinaša sadnemu drevju, in cenjeni čitatelj bo gotovo razvidel, da ni malenkostna, kakor trdijo nekateri. — Ako hočemo tedaj, da bomo imeli jeseni obilo lepega in dobro dozorelega sadja, pokončujmo ta mrčes takoj od začetka. Najbolje je v jutro, ko je še rosa, da ne more leteti, ker so mu otrpnile v hladnem majnikovem jutru krila. Pogrnimo pod drevo, kjer mislimo otepati hrošče, dovolj veliko rjuho, potem potresimo na lahko drevo, tako da popadajo hrošči na njo. Potem gremo k drugemu drevesu in tako naprej, dokler nismo pri koncu. Nato pogrnimo lepo skupaj in potisnimo vse skup v vrelo vodo, katero je pridna gospodinja tačas pripravila. Mrtve hrošče lahko pomečemo perutnini, ali pa je vržemo na mešanec ali kompost, za kar so posebno priporočljivi, ker so bogati na dušiku. — S tem, da smo tako obirali hrošče, pokončali smo tudi mnogo ogrcev, katere poljedelec dobro pozna kot velike škodljivce na polju; tudi v vinogradu, na vrtu in travniku delajo veliko škodo. — Ker je letošnje leto hroščevo leto, bomo imeli pred njimi tri leta mir, ker se v tolikem številu prikažejo le vsako četrto leto. Da pa še se jih tedaj obranimo, pokončujmo pridno ogrce, posebno tedaj ko orjemo, ne preganjajmo uboge krta, kateri jih mnogo pokonča, dasiravno nam njegove krtine niso ljube. „Slov. Gosp.“

Tržne cene.

V Celovcu, dné 1. maja 1902.

Ime blaga	na birne		na hektolitru		Prignalo se je
	K	v	K	v	
pšenca . . .	11	46	14	25	— bik
rž . . .	9	20	11	50	— pitana vola
ječmen . . .	—	—	—	—	13 vprežnih volov
oves . . .	5	82	7	27	3 junce
turšica . . .	7	40	9	25	45 krav
pšeno . . .	14	—	17	50	— telic
fižol rdeč . .	13	—	16	25	— pitanih svinj
krompir . . .	2	20	3	60	— prasce
grah . . .	—	—	—	—	
ajda . . .	7	29	9	11	

Sladko seno je meterski cent po 5 K 60 v do 7 K — v, kisló seno po 4 K 60 v do 6 K 40 v, slama po 3 K 50 v do 4 K 50 v.

Promet je bil zelo slab.

Velikovec, dné 30. aprila. Prignali so: 1 bika, 136 volov, 58 krav, 7 telic, 2 teleta. Cena za pitano živino 60 do 62 kron, za vprežno živino 52 do 58 kron za meterski cent žive vage. 208 ovc, 6 koz. Promet je bil srednje dober.

Mostič, dné 25. aprila. Prignali so: 2 bika, 123 pitanih volov, 15 vprežnih volov, 40 juncev, 62 krav, 2 ovci, 2 kozi. Kupčija dobra.

Dražbe.

(Kratice: vl. št. = vlozna številka; d. ob. = davčna občina.) Celovec. Dnó 13. maja, ob 10. uri, izba št. 85, Hubnjakova kmetija na Gori, vl. št. 13, d. ob. Gora pri Medgorjah. Cena 7151 kron. Najnižja ponudba 4940 kron.

Vabila.

I. koroško tamburaško društvo »Bisernica« v Celovcu napravi v nedeljo dné 11. majnika 1902, ob 1. uri popoldne, svoj prvi majnikov izlet (a to le ob ugodnem vremenu) v Tuče na Radišah nad Žrelcem v gostilno »pri Turistu«. Tu se vrši od dohoda ob 3. uri pa do 6. ure popoldne zabava na prostem, od 6. ure naprej pa veselica s plesom v prvem nadstropju. — K obilni udeležbi vabi vse člane društva ter vse Slovence in Slovenke od blizu in daleč naduljudneje odbor.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Libelice in okolico priredi v ponedeljek dné 12. majnika 1902, ob 2. uri popoldne, svoj letni občni zbor v gostilni gosp. Egidi Šercerja na Suhi po sledečem vsporedu: 1. Pozdrav predsednika. — 2. Poročilo tajnika in blagajnika. — 3. Volitev novega odbora. — 4. Volitev zastopnikov k veliki skupščini. — 5. Pobiranje letnih doneskov in vpisovanje novih udov. — 6. Razni govori in nasveti. — Po zborovanju prosta zabava in petje. K obilni udeležbi prijazno vabi zavedne Slovence in Slovenke odbor.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Priblovas in okolico ima na binkoštni ponedeljek dné 19. maja shod in veselico pri Mežnarju v Kokji. Začetek ob 3. uri popoldne. Spored: 1. Pozdrav načelnika. 2. Poučen govor. 3. Poročilo o letnem delovanju in volitev novega odbora. 4. Prosta zabava. Igra: »Od hiše«, igrajo škocijanski igralci. Nadalje so obljubili svojo pomoč celovski tamburaški družba »Bisernica« in šmihelski pevski zbor »Gorotan«. Ob ugodnem vremenu se vrši veselica na prostem. K prav obilni udeležbi vabi odbor.

Listnica uredništva.

Č. g. Jos. Dobrovec, kaplan v Pliberku: Potrjujemo Vam, da niste pisali dopisa: »Pliberk. (Ljubezniv prijatelj« Slovencev)« v 16. številki »Mir«-a od dné 17. aprila t. l., in da niste z njim v nobeni zvezi.

Na Najvišje povelje Nj. c. kr. apost. Veličanstva.

XXII. c. kr. državna loterija

Za skupne vojaške dobrotelne namene.

Le-ta denarna loterija — edina v Avstriji postavno dovoljena — ima 17.822 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 442.850 kron.

Glavni dobitek je:

200.000 kron.

Za izplačanje dobitkov jamčijo c. kr. loterijski dohodki.

Žrebanje je nepreklicno dné 12. junija 1902. l.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo v oddelku za državne loterije na Dunaju III., Vordere Zollamtsgasse 7, v loterijskih nabiralnicah, tobakarnah, pri davčnih, poštah, brzojavah in železniških uradih, v menjalnicah itd. Načrti za žrebanje za kupovalce srečk zastoj.

Srečke se določijo poštne prosto.

C. kr. ravnateljstvo za loterijske dohodke.

Oddelek za državne loterije.

Salame

ogerske 1 gld. 70 kr., domače iz šunke 1 gld. 20 kr., domače 1 gld., dunajske 80 kr., šunko brez kosti (Rollschinken) 90 kr. in 1 gld. 10 kr., suho meso 70 kr., suho slanino 70 kr., glavino brez kosti 40 kr. kilo, velike kranjske klobase po 18 kr. in drugo pošilja od 5 kil naprej po povzetju, in sicer le dobro blago,

Janko Ev. Sirc v Kranju.

V nekem mestu na Koroškem se dá v najem prostoren lokal za mešano blago, trgovino z žitom in žganjem na drobno in na debelo.

Dopise sprejema upravništvo »Mira«. Več sporoči potem lastnik posestva.

Služba organista

se takoj oddá pri podpisaneim uradu. Prošnjiki, ki znajo rokodelstvo, imajo prednost. Pogoji ustmenno. Župnijski urad sv. Jurija nad Zilo, pošta Čajna (Nötsch) na Koroškem.

Jako važno

za boleajoče na želodcu!

Pomanjkanje teka, bolečine in slabost želodca, slabost ter glavobol vsled slabega prebavljanja, slabo prebavljanje itd. odstranjujejo takoj znane

Brady-eve (marijinoceljske) želodčne kapljice.

Dobivajo se v vseh lekarnah.

Na tisoč zahvalnih in priznalnih pisem.

Jedna steklenica z navodilom 40 kr., dvojna steklenica 70 kr. Glavni razpošiljatelj: C. Brady, lekarna »Hogerskemu kralju«, Dunaj I.

Pred ponaredbami se svári. Prave marijinoceljske želodčne kapljice morajo imeti varstveno znamko in podpis: C. Brady.

Najzanesljivejši nakup

šivalnih strojev in bicikljev, samo **najboljših** izdelkov.

Šivalni stroji vseh vrst za obrt in domačo rabo, za šivanje, popraviljanje, krpanje in umetno pletenje z vsemi najnovejšimi pripomočki.

Navadni Singerjevi šivalni stroji od 36 gld. višje s 5- do 8-letnim jamstvom.

Vse poprave najtočneje in ceno.

Pred krošnjariji se svári!

France Grundner, zaloga šivalnih strojev in bicikljev z mehanično delavnico.

Celovec, Dunajske ulice (Wienergasse) št. 10.

Zalagatelj zveze avstrijskih c. kr. državnih uradnikov.

Zahvala.

Spodaj podpisani se iskreno zahvaljujem za vso meni-izkazano dobroto in prijaznost za čas mojega bivanja pri Jezeru posebno g. županu Francu Muriju, in tudi vsem drugim, ki so mi pri preselitvi pomagali. Peter Pirčar v Apačah.

Važno za koroške Slovence!

Na novo ustanovljena

„Prva jugoslovanska tovarna za kavine surogate v Ljubljani“

priporoča

svoje priznane izborne vrste cikoriije

posebno pa

„kavino primes v prid družbe sv. Cirila in Metoda“

ki je preizkušeno najfinejša.

Opominja se, da to cikoriijo pri svojih trgovcih zahtevate, ako pa v kraju ni narodnih trgovcev, ki bi jo hoteli naročiti, naj več rodoljubnih družin skupaj eden zaboj raznih vrst s 25 kg naroči — in se jim doloži franko zaboj in franko na vsako postajo po ugodnih cenah.

Zajamčeno pristno mašno vino.

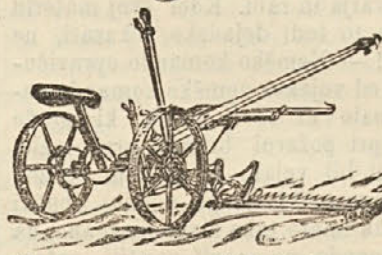
Kmetijsko društvo v Vipavi priporoča je knezoškofjski ordinarijat ljubljanski v svojem listu leta 1898. za nakup zajamčeno pristnega mašnega vina vč. duhovščini zato, ker je omenjeno društvo gledé razpošiljanja mašnih vin pod strogim nadzorstvom župnika-dekana v Vipavi. — Razpošilja se od 56 litrov naprej po 34 kron in višje po stopinjah kvalitete za 100 litrov loco kolodvor Postojna. Rdeče namizno vino — kakor tudi večje množine — ceneje. — Na zahtevanje pošiljajo se vzorci. Posoda se zaračuni po dobavni ceni ali se ista vrne franko v šestih tednih.

Kmetijska zadruga v Vipavi (Kranjsko).

Izvirni ameriški

stroji za košnjo

nedoseženo lahek tečaj za travo, deteljo in žito.

Stroje in grablje za obračanje sena za vprego.

Slamoreznice, stiskalnice za seno in slamo, ročne. Rebljači, mlatilnice, gepeljni, čistilnice, trijerji, plugi, valjarji, brane.

Vse navedeno orodje izdeluje in zajamčeno razpošilja po najnovejši odlikovani sestavi

Ph. Mayfarth in drug,

c. kr. edino priv. tovarne kmetijskih strojev, livarna in fužine na par

na Dunaju, II/1, Taborstrasse št. 71.

Odlikovan z nad 450 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnaml. Obširne cenike zastoj. Zastopniki in prekupei se iščejo.